

Välineet vaihtuvat, mutta kuuntelu pysyy.
Pekka Termomenen äänitti teininä uusimmat
hitit Radio Luxembourgista.

Pekka Termomenen kuuntelee radiota sekä kotona että autossa. Vuonna 1989 juostun Finlandia Maratonin palkintoradio palvelee päivittäisessä käytössä edelleen hyvin.

Liperi
Taru Väänänen

Tieto presidentti John F. Kennedyn kuolemasta tuli illalla 22. marraskuuta 1963.

14-vuotias **Pekka Termonen** oli ehtinyt kuunnella *Kaleidoskooppi*-ohjelmasta ainakin Beatlesin listauutuuden, *Twist and Shoutin*. Loppuosa ohjelmasta vaihtui surumusiikiksi.

– Muistan, kun tv-uutisia alakerrassa katsomassa ollut äiti ryntäsi yläkertaan kertomaan asiasta. Sanoin, että kuulin jo radiosta.

Heinävedellä asuvalla Pekka Termosella, 69, on vuosikymmenten mittainen suhde radioon. Hän kuuluu siihen ikäluokkaan, joka kaipasi teininä radiosta kiihkeästi pop-musiikkia.

Vuosi 1963 oli Beatlesin läpimurtovuosi, ja samana vuonna Yleisradio aloitti *Sävelradion*. Kevyttä, pop- ja jazz-vaikutteista musiikkia sisältävää ohjelmaa alkoi tulla radiosta aivan eri mitassa kuin aiemmin, jopa kuusi tuntia päivässä. Painetta toivat merirosvoradiot, jotka lähettivät ohjelmia kansainvälisiltä vesiltä ilman radiotoimilupaa.

Termonen koulukavereineen löysi legendaariseksi muodostuneen Radio Luxembourgin. Radiolla oli virallinen toimilupa Luxemburgin suurherttuakunnassa.

Keskipitkillä aalloilla toimiva asema soitti uusimpia hittejä. Kappaleet levisivät tehokkaasti, sillä Radio Luxembourgia kuunneltiin Euroopassa niin idässä kuin lännessäkin.

– Kanavalta tuli muistaakseni sunnuntai-iltaisina tunnin mittainen *Viikon lista*-ohjelma. Teimme parin kaverin kanssa pienen panoksen vetoja, mikä on kolmen tai kymmenen kappaleen kärki.

Radiosta oppi myös kieltä. Samannimisen amerikkalaisyhtyeen kappale *Yellow Balloon* auttoi Termosen koulukaveria sanakokeissa.

– Kokeissa kysyttiin ilmapallo-sanaa. Silloin se ei ollut kaikille tuttu. **Seppo** möläytti oikein kovaan ääneen kesken kokeen, että yellow balloon!

Termosten perheessä sekä tieto että viihde tuli lehtien lisäksi radiosta aina vuoteen 1965 asti, jolloin taloon tuli televisio.

Termosen mieleen ovat jääneet radion jännityskuunnelmat.

– Yhdessä kuunnelmassa nainen työnnettiin junan alle. Muistan vieläkin, miten jännittävä se oli. Myös Kalle-Kustaa Korkeja ja Pekka Lipposia tuli kuunneltua ahkerasti.

Kankkulan kaivolla -radiohupailuja Termosen äänitti kelanauhalle. Neliraitanauhuri oli rippilahja vuodelta 1965. Liitäntöjen avulla ääni tallentui pienestä pöytäradiosta nauhalle ilman erillistä mikrofonia.

Basf- ja Philips-nauhoille on tallentunut tuntikaupalla musiikkia. Joka ikisen kappaleen Beatlesista **Bob Dylaniin** Termosen on kirjoittanut kierrevihkoon säntillisellä käsialalla.

Äänittäjän piti olla valmiina painamaan

nappulaa ajoissa, jotta kappale tuli nauhalle kokonaisena.

– Ja sitten **Markku Veijalainen** puhui kappaleen päälle. Silloin sitä oli, että voi per...Termosen nauraa.

Veijalaisen Popsävel -65 oli suosittu ohjelma, samoin *Pop Nonstop* sekä *Kahdeksan kärjessä*.

Vuosina 1967–1968 Termosen oli vaihto-oppilaana Iowassa Yhdysvalloissa. Maa lukuisine poppia soittavine radiokanavineen oli nuorelle miehelle taivas.

Englannin kielen taito kehittyi niin hyväksi, että Suomeen palattuaan Termosen kuunteli selostuksia ensimmäisistä Apollo-lennoista Yhdysvaltojen Voice of America -kanavalta.

Kun perhettä alkoi tulla, Termosen äänitti radiosta myös lastenmusiikkia. Omista musiikkitalienteista on ollut iloa myöhemmin, kun jälkikasvu innostui vuorollaan Doorsista ja **Jimi Hendrixistä**.

Nykyinen radio on palkinto vuonna 1989 juostulta Finlandia Marathonilta.

Kanavat ovat vuosien varrella vaihtuneet. Takavuosina auki oli puita pilkkoessa Radio Nova, sitten Radio Suomi tai Radio Savonmaa. Viimeiset viisi vuotta Termomen on kuunnellut ruotsinkielistä Yle Vegaa.

– Kun kieltä kuuntelee jatkuvasti, passiivinen kielitaito säilyy hyvänä. Lauantaisin kanavalta tulee vanhaa popmusiikkia soitava *Fritt fram*. Aivan hervotonta huumoria. Suosittelen!

Radiossa ääni on tärkeä. Vegalta Termomen nostaa esille **Hannah Norrenan**, jota hän kuuntelee aina mielellään.

Termomen jäi eläkkeelle kirjastotoimenjohtajan virasta vuonna 2015. Viimeinen työpaikka oli Kannonkoskella.

Hän ehti asua myös Yhdysvalloissa. Suhde maahan on vahva, ja toisinaan Termomen hakee netistä kuunneltavakseen NPR:n, joka on maan julkisen palvelun radioverkko.

Podcasteihin Termomen on tutustunut sen verran, että tietää, mistä on kyse.

– Tarjontaa vain on niin paljon. Joka tuutista tulee nykyään jotain. Olen uutisfriikki, ja uutiset pitää kuunnella moneen kertaan.

Verkosta nostettua

”Aivan muistini rajolla on, kun pienenä kuunneltiin muurina kassaa radioamatööri Kalle Kusta Korikka. Silloin soi ilta-uutiset. Orpopejan valssi ja luokse sinä humpaa. Myöhemmin mieleen jäivät Radiouutisten kuunnellut ja lastenradio, jonne sai lähettää postia. Soitettiin jopa kerran lasten sovelloksista, jonne toivotti lempikappaleita. Mäkki Hiltti merihähdessä. Teini-ikäisenä 80-luvun alussa kuunneltiin Sivistä ja Radio Luxen-bourgia, sieltä kuuli hitsi-ennet, kun ne rantautuivat Suomeen. Nuorisomusiikin maahan radiossa katosi valmiiksi 80-luvulla. Heikki Harri, Outi Popp ja Aki Sirén olivat soittajia. C-kasetille nauhoitettiin ohjelmaa ja idoloituihin hitteihin puoleen toimitettiin, kaveri Tapio Rippa. Salamanderi, 51

”Nuorena kuunneltiin Rock-radiota, ja Hille Holopaisen ääni on pyörinyt mieleen. Nauhoitettiin aina levyt bittisi, ja melkein jokaisessa laulussaan kuului juontajan ääni, kun hän aloitti puheen ennen bittin loppoa. Pippa, 46

”Joka aattona kuunneltiin radiota, ja olihan se aamunäin, kun tuli aina mitään tervetuloa tai onnitteleja, illoin tervetuloa radioon ja illoin tervetuloa nukkumaan. Noora, 29

”Olen 60-luvun teini. Muistan uuden kuuntelun aamu- ja iltaohjelmat sekä sunnuntai- ja tiistai-ohjelmat. Radiokuunneltiin, Stellan ja Lisan radiota. Viikoksi kassaa menin naapurin tyttöjen luo ja jätettiin, kuka on listaykkönen tällä sunnuntai. Koulussa kesäkuussa kassaa kuunneltiin urheilukilpailuista pitävyyksillä. Lapuan palloilun taitoista riippuvuus surmaus maaleiden suhteesta. Radiossa on jätetty mieleen ensimmäinen työvuosi. Hannele, 64

”Pertti Salovaaran ohjelmaa tuli kuunneltua nuorena, oli aivan mahtava! Pekka Saurin Wenden oli myös mieleenkiinnittävä kuunneltava. Nainen, 46

”Kyllä ”Unglors”-sitten ”for tamer” oli aivan ykkönen, ruotsin lauletti huolimatta. Sittemmin Rockradio ja Radio City. Vanha starbu, 64

”Persoonia 50-luvulla radio oli iso laukku. Luvattiin tulla lasten satukirjasto ja illoin Luvattiin tervetuloa. Muistelen radion olleen aina auki päiväsaikaan. Naveassa, kun pieret transsioit tulivat. Kalle-Kusta Korikka seikkailut ja jännäri Nimit or Cox. Salpausselän kassat tietysti ovat jääneet lapseen mieleen. 53Toukokuu, 65

”Kotona oli usein radio auki. Viikoloppujen kuuntelu. Reini Luvattiin tervetuloa ja Mitä minua. Marja Niskinen, 41

